

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4122/2023
27.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Урош Спасојевић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2859/23 од 03.08.2023. године, у седници већа одржаној дана 27.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2859/23 од 03.08.2023. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Убу П1 98/21 од 01.04.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 196.715,20 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Убу П1 98/21 од 01.04.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је поништена одлука туженог бр. ... од 09.12.2019. године, у делу којим се одређују услови за исплату и висину стимулативне накнаде, па се утврђује да тужилац испуњава услове из тачке 2. подтачке 4. одлуке о стимулативној накнади за споразумни престанак радног односа запослених у групи ЕПС за 2019. годину, бр. ... од 28.08.2019. године, као и да тужиоцу припада накнада из тачке 6. подтачка 4. алинеја 4.1 наведене одлуке, у висини 25 износа основице у износу од 3.403.800,00 динара. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име разлике од исплаћене стимулативне накнаде па до припадајуће стимулативне накнаде исплати износ од 680.760,00 динара са законском затезном каматом од 24.01.2020. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 157.715,20 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2859/23 од 03.08.2023. године, преиначена је првостепена пресуда тако што одбијен тужбени захтев садржине као у изреци првостепене пресуде и тужилац обавезан да туженом накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 90.269,00 динара и трошкове жалбеног поступка у износу од 72.215,2 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23)-ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, одлуком туженог од 14.11.2019. године, прихваћена је тужичева пријава за споразумни престанак радног односа као запосленог у ЕПС за 2019. годину, уз исплату стимулативне накнаде, и одлучено да му припада накнада из тачке б. подтачка б. тачка 1. одлуке у износу од 1.361.520,00 динара. Наведена одлука је преиначена одлуком туженог од 09.12.2019. године, у делу у коме се одређују услови исплате и висине стимулативне накнаде и утврђено је да тужиоцу припада накнада из тачке б. подтачка 4. алинеја 4. тачка 2. у износу од 2.723.040,00 динара.

Одлуком о стимулативној накнади за споразумни престанак радног односа запослених у групи ЕПС за 2019. годину тачком 1. подтачка 4. прописано је да право на исплату стимулативне накнаде за споразумни престанак радног односа имају запослени који не испуњавају ниједан од услова и категорија 1, 2 или 3 и који на дан 31.12.2019. године, имају најмање 15 година стажа осигурања и који имају, од стране надлежног органа, утврђен статус инвалидног лица у смислу члана 3 и 4 Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инавидитетом („Службени гласник РС2 број 36/09 и 32/13). Тачком б подтачка 4 алинеја 4 тачка 1 и 2 исте одлуке, прописано је да се висина стимулативне накнаде за запослене који имају статус инвалидног лица као последицу професионалног обољења или повреде на раду – у висини 25 износа основице, а за остале запослене који имају статус инвалидног лица - у висини 20 износа основице.

Тужиоцу је због тешке телесне повреде коју је задобио на раду дана 22.03.2015. године, пресудом Основног суда у Ваљевоу од 23.12.2016. године, која је делимично преиначена пресудом Апелационог суда у Београду од 22.03.2018. године, на име накнаде нематеријалне штете због претпрљених душевних болова због умањења животне активности, претпрљених физичких болова и страха, досуђен износ од 900.000,00 динара. Решењем Националне службе за запошљавање Филијала Ваљево од 23.10.2019. године, констатовано је да је налазом, мишљењем и оценом радне способности и могућности запослења или одржавања запослења од 16.10.2019. године, тужиоцу утврђен 1. степен тешкоћа и препрека у раду које утичу на радну способност у односу на занимање тужиоца или послове које може да обавља као и да је код тужиоца утврђен статус особе са инавидитетом која се запошљава под општим условима. Из налаза и мишљења вештака ортопеда – трауматолога од 08.07.2020. године и налаза и мишљења вештака из области медицине рада од 13.08.2020. године, утврђено је да услед задобијеног

компресивног прелома пршљена кичменог стуба који је последица поменутог повређивања тужиоца на раду код туженог 22.03.2015. године, исти има тегобе, и да између утврђене инвалидности тужиоца и повреде на раду постоји недвосмислена узрочно-последична веза, као и да услед повреде код тужиоца због утврђеног инвалидитета постоји трајно умањена радна способност због чега исти није способан за радне задатке и послове који захтевају средњи и тежак физички рад, дуже стајање, ходање и седење, пењање и силажење уз степенице, подизање терета тежег од три килограма у једном захвату.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац у тренутку када је одлуком туженог прихваћена његова пријава за споразумни престанак радног односа и исплату стимулативне накнаде, имао статус особе са инвалидитетом која му је и утврђена решењем надлежног органа, комисије НСЗ - филијала Ваљево, а који инвалидитет је директна последица његовог повређивања на раду, те је тужилац као запослени у тренутку споразумног престанка радног односа са туженим као послодавцем, испуњавао услове из тачке 2. подтачке 4. Одлуке о стимулативној накнади за споразумни престанак радног односа запослених у групи ЕПС за 2019. годину, због чега је поништио одлуку туженог од 09.12.2019. године и то у делу у коме се одређују услови за исплату и висину стимулативне накнаде, налазећи да тужиоцу припада накнада из тачке 6. подтачка 4. алинеја 4.1 наведене одлуке, у висини 25 износа основице, а што чини укупан износ од 3.403.800,00 динара и обавезао туженог да на име разлике између исплаћене накнаде и припадајуће стимулативне накнаде исплати износ од 680.760,00 динара са законском затезном каматом.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду пресуду и одбио тужбени захтев, закључивши да тужилац није доставио доказ да је надлежна установа у смислу одредби Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инавалидитетом – РФ ПИО, односно Национална служба за запошљавање, својом одлуком утврдила статус инвалидног лица као последицу професионалног обољења или повреде на раду. Из решења Националне службе за запошљавање - Филијала Ваљево од 23.10.2019. године и осталих достављених писаних доказа не може се утврдити да је тужилац стекао статус инвалидног лица због претрпљене повреде на раду, због чега тужбени захтев тужиоца није основан.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, погрешно применио материјално право, а тужилац основано на то у ревизији указује.

Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Сл. гласник РС“, бр.36/2009, 32/2013), чланом 3. став 1., прописано је да особа са инвалидитетом, у смислу овог закона, јесте лице са трајним последицама телесног, сензорног, менталног или душевног оштећења или болести које се не могу отклонити лечењем или медицинском рехабилитацијом, које се суочава са социјалним и другим ограничењима од утицаја на радну способност и могућност запослења или одржања запослења и које нема могућности или има смањене могућности да се, под равноправним условима, укључи на тржиште рада и да конкурише за запошљавање са другим лицима, док је чланом 4. став 2. тачка 5. прописано да статус особе са инвалидитетом има лице коме је, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, утврђена категорија инвалидности, односно преостала радна способност.

Чланом 9. ставом 1. истог закона прописано је да захтев за процену радне способности подноси се организацији надлежној за послове запошљавања, ставом 2. да изузетно, захтев за процену радне способности подноси се организацији надлежној за послове пензијског и инвалидског осигурања – уз захтев за остваривање права на инвалидску пензију, ставом 3. да налаз, мишљење и оцену у погледу радне способности и могућности запослења или одржање запослења даје орган вештачења организације надлежне за послове пензијског и инвалидског осигурања, ставом 4. да решење о процењеној радној способности и могућности запослења или одржања запослења доноси организација надлежна за послове запошљавања, као поверени посао, на основу налаза, мишљења и оцене органа вештачења из става 3. овог члана.

Одлуком о стимулативној накнади за споразумни престанак радног односа запослених у групи ЕПС за 2019. годину тачком 1. подтачка 4. прописано је да право на исплату стимулативне накнаде за споразумни престанак радног односа имају запослени који не испуњавају ниједан од услова и категорија 1, 2 или 3 и који на дан 31.12.2019. године, имају најмање 15 година стажа осигурања и који имају, од стране надлежног органа, утврђен статус инвалидног лица у смислу члана 3. и 4. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инавалидитетом („Службени гласник РС2 број 36/09 и 32/13). Тачком 6 подтачка 4 алинеја 4 тачка 1 и 2 исте одлуке, прописано је да се висина стимулативне накнаде за запослене који имају статус инвалидног лица као последицу професионалног обољења или повреде на раду – у висини 25 износа основице, а за остале запослене који имају статус инвалидног лица - у висини 20 износа основице.

Из чињеничног утврђења следи да је тужиоцу решењем Националне службе за запошљавање, Филијала Ваљево од 23.10.2019. године, утврђен статус особе са инвалидитетом која се запошљава под општим условима и констатовано да је налазом, мишљењем и оценом радне способности и могућности запослења или одржавања запослења од 16.10.2019. године, тужиоцу утврђен 1. степен тешкоћа и препрека у раду које утичу на радну способност у односу на занимање тужиоца или послове које може да обавља. Одлуком туженог од 09.12.2019. године утврђено је да тужиоцу припада накнада из тачке 6. подтачка 4. алинеја 4. тачка 2. Одлуке о стимулативној накнади за споразумни престанак радног односа запослених у групи ЕПС за 2019. годину, у износу од 2.723.040,00 динара (накнада превиђена за запослене који имају статус инвалидног лица - у висини 20 износа основице). Налазом и мишљењем вештака ортопеда – трауматолога и вештака из области медицине рада, утврђено је да између утврђене инвалидности тужиоца и повреде на раду постоји недвосмислена узрочно-последична веза, као и да услед повреде код тужиоца због утврђеног инвалидитета постоји трајно умањена радна способност због чега исти није способан за радне задатке и послове који захтевају средњи и тежак физички рад, дуже стајање, ходање и седење, пењање и силажење уз степенице, подизање терета тежег од три килограма у једном захвату.

По становишту Врховног суда, здравствено стање тужиоца и његова радна способност утврђени су од стране надлежног органа, Националне службе за запошљавање, Филијала Ваљево, која је донела решење о процењеној радној способности и могућности запослења или одржања запослења тужиоца, на основу налаза, мишљења и оцене органа вештачења – инвалидске комисије Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, у складу у са чланом 8. и чланом 9. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инавалидитетом, при чему је вештачењем у овом поступку, налазима и мишљењима вештака ортопеда – трауматолога и вештака из области медицине рада, утврђено да је инвалидност тужиоца последица повреде на

раду тужиоца дана 22.03.2015. године. Код наведеног, погрешан је закључак другостепеног суда да се из достављених писаних доказа не може утврдити да је тужилац стекао статус инвалидног лица због претрљене повреде на раду код туженог.

Тужиоцу је од стране надлежног органа, утврђен статус инвалидног лица у смислу члана 3. и 4. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инавидитетом, те му право на стимулативну накнаду припада у складу са тачком 1. подтачка 4. Одлуке туженог о стимулативној накнади за споразумни престанак радног односа запослених у групи ЕПС за 2019. годину, а како је утврђени инавидитет последица његовог повређивања на раду код туженог 22.03.2015. године, правилан је закључак првостепеног суда да тужиоцу припада стимулативна накнада у висини предвиђеној тачком 6. подтачка 4. алинеја 4.1 наведене Одлуке у износу од 3.403.800,00 динара (накнада превиђена за запослене који имају статус инвалидног лица као последицу професионалног обољења или повреде на раду – у висини 25 износа основице). У прилог оваквом закључку је и чињеница да је правноснажном пресудом Основног суда у Ваљеву од 23.12.2016. године, тужени обавезан да због наведене повреде на раду 22.03.2015. године тужиоцу накнади нематеријалну штету због умањења животне активности, претпрљених физичких болова и страха у износу од 900.000,00 динара, из чега произлази да је тужени сазнања о последицама повреде на раду тужиоца имао знато пре доношења побијаног решења о висини стимулативне накнаде.

Из изнетих разлога Врховни суд је одлучио као у првом ставу изреке на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153. и 154. ЗПП припадају и опредељени трошкови овог поступка и то накнада за састав ревизије од стране адвоката у износу од 27.000,00 динара, према важећој АТ и трошак судских такси на ревизију у износу од 72.215,20 динара и одлуку по ревизији у износу од 97.500,00 динара, према важећој ТТ, све у укупном износу од 196.715,20 динара.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић